

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL SOBRE DEUTE HISTÒRIC AL PAÍS VALENCIÀ
--

Ali Brancal Mas, com a portaveu adjunta del Grup Municipal BLOC-Compromís, d'acord amb l'article 84 del Reglament Orgànic del Ple i de les seues Comissions de l'Ajuntament de Castelló, proposa l'adopció de la següent:

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL

La predicció que un grup d'experts va realitzar sobre l'evolució de l'actual sistema de finançament autonòmic, al juny de 2010 i per encàrrec de les Corts Valencianes, s'ha complert. El sistema de finançament que va entrar en vigor l'any 2009, i que va substituir a l'anterior de 2001, amb prou feines ha servit per millorar el finançament de la País Valencià, que segueix llastrat en els llocs de cua i solament ha millorat una posició, en passar de la 14a al 13a sobre un total de 15 comunitats autònomes.

Cada valencià rep de l'Estat, doncs, 211 euros menys que la mitjana espanyola. Una xifra que dona, com resultat en termes absoluts, un finançament de 1.000 milions d'euros inferior a la mitjana de la resta de comunitats autònomes. La xifra global correspon a la liquidació del sistema de finançament de 2010.

L'Executiu central va transferir al llarg de 2012 a la Comunitat Valenciana 7.815 milions d'euros per a atendre les despeses corresponents als capítols d'Educació i Sanitat. La xifra, que correspon als lliuraments a compte de l'exercici, no arriba a cobrir el total de les necessitats pressupostàries d'eixes dues carteres (la suma dels dos pressupostos dona una quantitat de 9.682 milions d'euros). La diferència, 1.867 milions, són diners que l'Executiu ha de satisfer amb la liquidació del sistema de finançament, però que en cap cas han arribat encara a les arques de la Generalitat. És a dir, la Generalitat va rebre al llarg de 2012 un 23,9% menys de fons per a les carteres socials per excel·lència. Amb aquestes dades, es pot calcular que cada valencià ha rebut de l'Executiu que presideix Mariano Rajoy 1.523 euros per a la seua educació i la seua atenció sanitària. La xifra és la segona més baixa de totes les autonomies. A més a més, els valencians es queden ben lluny de la mitjana per habitant, en concret, a més de 324 euros.

La diferència amb la mitjana espanyola també és una constant en la liquidació dels sistemes de finançament autonòmic -una dada que posa de manifest l'escassa voluntat del Govern central per a corregir una situació de manifest maltractament financer. Els 211 euros de diferència entre el que va rebre un valencià en 2010 i el que va obtenir de mitjana cada ciutadà espanyol,

foren 194 euros en 2009, 337 euros en 2008, 291 euros en 2007, 224 euros en 2006, 192 euros en 2005, 170 euros en 2004... En números absoluts, si el finançament del País Valencià haguera arribat a la mitjana espanyola des de 2002, les arquitectures autonòmiques haurien d'haver ingressat 9.000 milions d'euros addicionals.

D'acord amb la LOFCA, en concret amb allò que determina l'article 2.1.b) , l'Estat ha de garantir l'equilibri econòmic de les Comunitats Autònomes, a través de la política econòmica general, d'acord amb l'establert en els articles 40.1, 131 i 138 de la Constitució. Aquesta situació no és la que es desprèn de l'anàlisi dels estats comptables de la liquidació de l'any 2009 feta pública a novembre de 2011 per part del Ministeri d'Hisenda, en base al nou sistema aprovat amb la Llei 22/2009. I deixa clar que cal corregir amb urgència el sistema vigent perquè trenca els principis de suficiència, lleialtat institucional i que no facilita l'aconseguitment de l'estabilitat pressupostària que és obligatòria per Llei.

En esta liquidació corresponent a l'exercici de 2009 es distingeixen expressament els recursos que proporciona el statu quo d'acord al model anterior a cada comunitat i els afegits en aprovar el nou model. Els primers representen el 90% dels recursos i els segons el restant 10%. Per tant, com ja ha estat reiteradament denunciat, continua sense contemplar-se la realitat demogràfica valenciana de manera injusta i una part de la nostra població no està rebent el finançament per càpita que ens correspon. Així, la Comunitat Valenciana rebia 8.289 milions d'euros segons la distribució derivada del statu quo anterior (un 14,1% menys que la mitjana per habitant de totes les CC.AA.) i pels recursos afegits va rebre 1.413 més. Encara que en aquests últims obté ingressos per habitant per damunt de la mitjana, en tractar-se d'una quantitat molt inferior la millora total i solament li permet aconseguir el 90,5% dels recursos mitjans. En unes altres paraules: el pes del statu quo segueix mantenint a la Comunitat Valenciana molt allunyada de la mitjana, privant-la a 2009 de 1.018 milions d'euros, una xifra equivalent als retalls i ajustaments en Educació i Sanitat en què ha estat obligada la Generalitat des del govern central per a arribar als objectius de dèficit per a 2012 que no han servit, finalment, per assolir l'objectiu que ha estat més que duplicat.

A més, s'ha generat també un dèficit públic important, per exemple, perquè en el termini de dos anys (de 2007 a 2009) els recursos de les comunitats van caure un 20% mentre les seues necessitats de despesa augmentaven un 6%. És a dir, el sistema no tenia prevista una solució davant una potencial caiguda d'ingressos.

Els ingressos han caigut com a conseqüència de la forta crisi econòmica que patim agreujada per les polítiques destinades a rescatar un sistema financer que ha tingut una gestió negligent i en alguns casos dolosa. També, les necessitats de despesa són majors per canvis de naturalesa demogràfica, que són els que estan darrere de les demandes de serveis de sanitat, educació i serveis socials. I per últim, les necessitats pròpies d'una economia i una societat com la valenciana que demanda d'uns altres serveis, tan necessaris com els bàsics que finança l'Estat, per a tornar a generar benestar, treball i creixement.

Podem constatar que ni el model anterior o el vigent des de 2009 no estan pensats per absorbir la caiguda d'ingressos experimentada en el nostre país en els últims tres anys. Ni tan poc per a aportar recursos per fer front a un

endeutament exagerat, per a obres i altres despeses que no han generat benestar ni present i ens han hipotecat el futur. Ni tampoc per atendre la nostra realitat social i econòmica. A més, la LOFCA que parla de l'endeutament com a font de recursos, es refereix bé a deutes per a finançar mers desajustaments de tresoreria de curt termini, bé a deutes moderats i relativament estables en el temps per a finançar inversions, la càrrega de les quals puga ser satisfeta conformement als criteris generals. Però no contempla allò que podem anomenar com deute il·legítim, les quantitats emprades per a finançar a tercers, en el cas valencià, empreses del sector públic que han tingut una nefasta gestió com evidencien els seus balanços.

Mentre es resol un nou sistema de finançament, que hauria de garantir la nostra necessitat de recursos, cal a evitar el col·lapse del sistema de serveis públics fonamentals que presta la Generalitat. Davant la situació descrita, l'administració central, hauria d'assumir part del nostre deute autonòmic o assignar dotacions específiques per a fer front a la càrrega d'interessos.

En atenció a aquestes consideracions, i a proposta del Grup Municipal del BLOC-Compromís, el Ple de l'Ajuntament de Castelló acorda:

1. Exigir al Govern d'Espanya que compense, d'acord amb el principi d'igualtat constitucional i "desarrollo armónico" contemplat a l'article 2 de la Llei de Finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA), amb l'ingrés estimat de 11.000 milions d'euros corresponents al deficient finançament des de l'any 2001 fins a l'actualitat.

2. Traslladar el present acord al Consell i als Grups Parlamentaris de les Corts Valencianes.

Ali Brancal Mas

Portaveu adjunta del BLOC-Compromís a l'Ajuntament de Castelló

Castelló de la Plana, 20 de juny de 2013.